

адаптивність та можливість швидкого пристосування до мінливих змін зовнішнього середовища, що сприятиме швидкому реагуванню підприємства на зміни ринку та можливість швидкого пристосування та адаптування до таких змін. Сучасному підприємству варто сприяти підвищенню розвитку корпоративної культури підприємства, розвитку лідерських якостей на різних структурних рівнях підприємства, оскільки, такі дії сприятимуть розвитку та підвищенню ефективності діяльності підприємства в цілому, як єдиної організаційної структури, та сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Список використаних джерел:

1. Wilmetter, G. (2014). *Leadership 2030. Business Coaching for Managers*. Cham: Springer.
2. Друкер, П. Ф. (1996). *The Future of Leadership*. New York: Wiley.
3. Абрамов, С. А. (2017). *Лідерство в управлінні проектами*. Київ: Наукова думка. (Abramov, S. A. (2017). *Leadership in Project Management*. Kyiv: Naukova Dumka Publishing).
4. Hughes, R., & Beeler, C. (2017). *Effective Leadership Development Programs in Organizations*. *Leadership & Organization Development Journal*, 38(4), 534-548. DOI: 10.1108/LODJ-06-2016-0158.
5. Carpenter, B., & Sumner, K. (2018). *Implementing Leadership Development Programs in Organizations: An Analysis of the Impact on Firm Performance*. *Journal of Applied Psychology*, 103(3), 324-334. DOI: 10.1037/apl0000291.

УДК 658.5

Ігнат'єва І.А.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри маркетингу та управління бізнесом*

Сербенівський Ю.К.

*Здобувач вищої освіти
Національний університет «Києво-Могилянська академія»*

СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ В УМОВАХ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ КРИЗИ

Стратегічний потенціал підприємства є складною системою, яка залежить як від внутрішнього потенціалу підприємства, так і від

зовнішніх факторів, спричинених змінами у структурі і обсязі споживчого попиту, глобалізаційними процесами, загальними економічними циклами та кризами. Стрімка зміна загальної макроекономічної ситуації, через пандемію та початком активних бойових дій, негативно вплинула на всі без виключення галузі. Україна опинилась в ситуації найглибшої енергетичної кризи з моменту незалежності. Особливо болючим для підприємств стало руйнування енергетичної інфраструктури. Підприємства промисловості та переробних галузей зазнали великих матеріальних втрат в результаті зупинки і перезапуску виробничого циклу, тривалих простоїв, здорожчання вартості енергоносіїв [2]. Всі ці фактори призвели до зростання собівартості та ціни продукції, відповідно, змінились і стратегічні плани. Для розвитку конкурентних переваг підприємству необхідно постійно вдосконалюватися та впроваджувати нові підходи та методи управління стратегічним потенціалом підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища. Орієнтація на задоволення потреб споживачів сьогодні для національних підприємств виступає найбільш вірогідним показником для вибору оптимальної стратегії управління стратегічним потенціалом [5]. Замість поступового розвитку, виходу на нові ринки збуту та переходу до енергетичної незалежності, український бізнес вимушений виживати в складних умовах. І хоча на лютий 2023 року енергосистема України працює з резервом потужності, отримання енергетичної незалежності – є першочерговою стратегічною метою для багатьох підприємств. Україна ще у 2014 році імплементувала Директиву ЄС 2009/28/ЄС щодо впровадження відновлюваної енергетики [4], а також розроблено енергетичну стратегію України на період до 2030 р [1].

Основними чинниками, що визначають необхідність розвитку відновлювальної енергетики в Україні, є: високий енергетичний потенціал основних видів відновлюваних джерел енергії (ВДЕ); дефіцит власних енергоносіїв; вичерпання власних енергоресурсів (за прогнозами, запасів нафти та природного газу залишилось на 40 – 50 років) [3].

Втім впровадження ВДЕ відбувається дуже повільними темпами. На початок 2022 року загальна встановлена потужність відновлюваних джерел енергії сумарно в Україні складала 8983 МВт (Рис. 1)

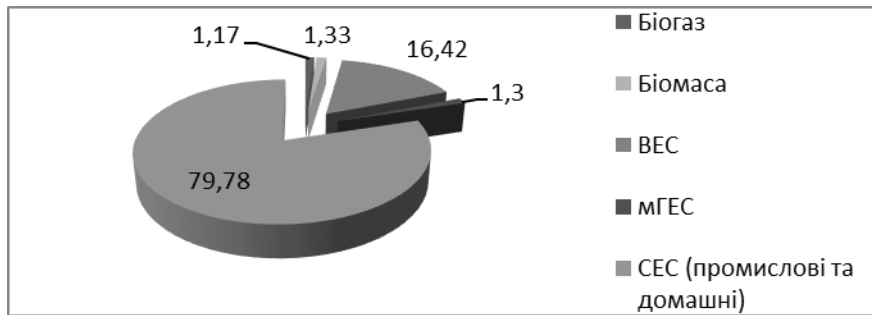


Рис. 1. – Структура відновлюваних джерел енергії за потужністю, %

Джерело: розраховано авторами

Найбільша питома вага в структурі ВДЕ припадає на сонячні (79,78%) та вітряні (16,42%) електростанції. Якщо порівняти з ЄС, то тільки потужність ВЕС складає 16ГВт (вся Українська ВДЕ має 56,14% від цієї потужності). На біомасу припадає всього 1,3%, хоча Україна є державою з розвиненим агропромисловим комплексом і у сільгоспвиробників накопичується її велика кількість (табл. 1).

Таблиця 1

Основні види біомаси для енергетичних установок

Вид біомаси	Склад біомаси
Промислові та міські відходи деревини	лісові рештки, первинні відходи при деревообробці, обрізки з подвір'я; дерев'яні будівельні та дерев'яні відходи будівництва та знесення; відходи розчищення території; а також піддони, дерев'яну упаковку, меблі та інші різні комерційні та побутові дерев'яні відходи;
Пожнивні рештки	стебла, листя та качани від пшениці, ячменю, ріпаку, вівсу, гороху, гречки, проса і кукурудзи;
Енергетичні культури	багаторічні трави та дерева (верба, тополя, міскантус);
Відходи харчової промисловості	горіхова шкаралупа, залишки переробки м'яса, фруктові кісточки, сирна сироватка.

Джерело: систематизовано авторами

Виробничі потужності біоенергетичних установок, можна прогнозувати з великою точністю і вартість палива буде низькою. Отже, підтримка та подальший розвиток стратегічного потенціалу, незалежність від традиційних енергоресурсів та їх постачання, збереження високого рівня виробництва, можливе через формування ефективної програми енергозбереження та розвитку альтернативної енергетики.

Список використаних джерел:

1. Енергетична стратегія України на період до 2030 р
URL:<https://de.com.ua/uploads/0/1703-EnergyStratagy2030.pdf>.
2. Ігнат'єва І. А., Гавриленко Т. В. Операційна ефективність в стратегічному управлінні промисловими підприємствами. Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції. 2018. № 28(18). С. 56–60. URL: <http://surl.li/gxucv>
3. Науменко Н. С. Пріоритети нової енергетичної стратегії України у світлі європейського геополітичного вектора. Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Менеджмент інновацій. - 2016. - Т. 24, вип. 6. - С. 95-102. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumi_2016_24_6_12.
4. Розпорядження КМУ «Про Національний план дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 року» від 01.10.2014 за № 902-р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/902-2014-p>.
5. Щербань В.М. Маркетинг: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2006. - 208 с.

УДК 330:339.138**Лойко Є.М.**

здобувач PhD

Київський університет імені Бориса Грінченка

КОМУНІКАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ВОЄННИЙ ЧАС ТА В УМОВАХ ЕКОНОМІКИ ВІДНОВЛЕННЯ

Нестандартна ситуація воєнного часу поставила перед закладами вищої освіти багато викликів, на які потрібно було швидко реагувати. Виклик щодо неможливості навчатися очно в аудиторіях університетів, заклади вищої освіти навчились долати ще в період карантинних обмежень внаслідок виникнення пандемії COVID-19. В той час всі заклади вищої освіти внутрішні комунікації між викладачами та здобувачами освіти перевели у онлайн формат за допомогою різних платформ. У більшості закладів вищої освіти використовувалась платформа Moodle. У формуванні онлайн комунікацій в освітньому процесі більшість університетів мали переваги за рахунок завчасного освоєння платформи Moodle, як допоміжного засобу освітнього процесу, переважно для студентів заочної та дистанційної форм навчання у період до карантинних обмежень внаслідок пандемії. Війна принесла дуже багато негативних викликів: від фізичного руйнування будівель